

Landsmøtet 2023: Vi utdanner Norge: KS som arbeidsgiver

Lærerstreiken i 2022 er avsluttet, men konflikten er ikke løst. Utdanningsforbundet og KS deler ikke samme virkelighetsforståelse om lærernes lønnsutvikling eller andelen ufaglærte i skolen. Dersom vi skal kunne bidra til at konflikten skal kunne løses, er det nødvendig med utredning og prosesser i organisasjonen som sikrer nødvendig tilslutning til hvordan konflikten eventuelt kan løses.

Våre medlemmer må først og fremst ha tillit til at Utdanningsforbundet aktivt jobber for å finne både tariffpolitiske og tarifftekniske løsninger som lønnsmessig bidrar til å verdsette deres profesjonsutøvelse bedre enn hva som har vært gjeldene de siste årene. Da trenger vi åpne prosesser med profesjonens stemme tett på i de veivalg som gjøres.

KS er Utdanningsforbundet sin arbeidsgivermotpart og har ansvaret for å gjennomføre lønnsforhandlinger med lærerne. Mindrelønnsutviklinga for lærerne må stoppes. Det er vekselvirkningen mellom de verdier som skapes i offentlig og privat sektor som bidrar gjennom en godt utdannet befolkning til høy verdiskapning og høy sysselsetting i hele samfunnet. Rekrutteringsutfordringene til undervisningsstillinger og bruken av ansatte uten lærerutdanning er nå så omfattende at det bidrar til at skoletilbudet svekkes. Det er et faktum at prognosene for frontfaget har vært underestimert over flere år. Denne underestimeringen har systematisk rammet undervisningsstillingene. At Unio fortsetter å kjempe for en større ramme til offentlig sektor blir derfor viktig både på kort og lang sikt. Å redusere lønnsforskjellene mellom ansatte med høyere utdanning i offentlig og privat sektor er en kamp i seg selv, og Unio må fortsette å være drivkraften i denne kampen fremover.

Det er lite som tilsier at regjering eller storting vil flytte arbeidsgiveransvaret til andre tariffområder. Derfor er det viktig at relasjonene til KS, på alle nivå i organisasjonen, arbeides med.

Rikslønnsnemnda vil fastslå en hovedtariffavtale for perioden 1.5.2022–30.4.2024. Dette krever at Utdanningsforbundet vurderer framtidige strategier.

* Oslo kommune er eget tariffområde og ikke en del av KS.

Forut for et nytt hovedtariffoppgjør i 2024, må det foreligge troverdige langsiktige strategier som skal løse den underliggende konflikten på forhandlingsiden.

KS er i gang med å se på ulike tiltak for å rekruttere, beholde og utvikle lærere, og ønsker et forsterket samarbeid om det med blant annet Kunnskapsdepartementet. Regjeringen ruller samtidig ut en tillitsreform. Utdanningsforbundet er en sentral aktør i det utdanningspolitiske feltet. Skal både KS og regjering, med Kunnskapsdepartementet i spissen, lykkes i sine mål det videre arbeidet, må de anerkjenne lærernes viktige rolle og samfunnsmandat.

Stortinget har vedtatt at arbeidsgiver- og forhandlingsansvaret for Kommunesektoren skal forvaltes av KS. Sannsynligvis vil dette ikke endres i kommende landsmøteperiode*. Utdanningsforbundet er en sentral aktør i det utdanningspolitiske feltet. Skal både KS og regjering, med Kunnskapsdepartementet i spissen, lykkes i sine mål det videre arbeidet, må de anerkjenne lærernes viktige rolle og samfunnsmandat. Tilliten mellom lærerprofesjonen og KS som arbeidsgivermotpart er brutt. Sentralstyret mener derfor at organisasjonen har behov for å utvikle klare krav/forventninger til KS og andre arbeidsgivere.

I *Vi utdanner Norge 2020–2023* står det i kapittel 4.3. (Lønn, arbeidsvilkår og arbeidsmiljø) lite om krav/forventninger til arbeidsgivere.

Et nytt avsnitt i samme kapittel kan formuleres slik:

Utdanningsforbundet forventer at KS og andre arbeidsgivere anerkjenner at lærerlønnen ikke har fulgt den lønnsutviklingen som andre i kommunal

sektor har hatt. Lønn er et viktig element for at flere vil utdanne seg til å bli lærere og å bli værende i læreryrket. Arbeidsgivere må etterfølge lovfestede utdanningskrav slik at unntakene ikke fungerer som «bakdører» når det ikke er lærerutdannede lærere på søker- eller vikarlista. Det er lærerne som har det faglige ansvaret for barn og elevers opplæring og undervisning. Bare lærere er lærere og andre yrkesgrupper kan ikke erstatte læreren, men kan være et supplement for å oppfylle barnehagens og skolens brede samfunnmandat.

ansvaret for barn og elevers opplæring og undervisning. Bare lærere er lærere og andre yrkesgrupper kan ikke erstatte læreren, men skal være et supplement for å oppfylle barnehagens og skolens brede samfunnmandat.

- » Anerkjenner at alle barn og elever har rett på lærere med godkjent lærerutdanning i alle timer og i all undervisning. Rekrutteringsproblemer til lærerutdanningen og læreryrket går utover kvaliteten i barnehage og skole, og utfordrer elevenes rett til likeverdig opplæring.

Utdanningsforbundet forventer at KS og andre arbeidsgivere:

- » Anerkjenner at lærerlønnen ikke har fulgt den lønnsutviklingen som andre i kommunal sektor har hatt, og at lønn er et viktig element for at flere vil utdanne seg til lærere og bli i yrket.
- » Anerkjenner at det er lærerne som har det faglige

Spørsmål til diskusjon

Er du enig i disse punktene?

- » Hvilke andre krav/forventninger mener dere eventuelt er viktig at Utdanningsforbundet stiller til KS og andre arbeidsgivere?

Ta utgangspunkt i egen kommune:

- » Hva vil administrasjonen med barnehage, skole og støttesystem?
- » Hva vil politikerne med barnehage, skole og støttesystem?
- » Hvordan vil dere arbeide hvis det ikke er samsvar mellom administrasjonen og politikernes ambisjoner?